

DANSKE
REGIONER

Regionerne

- kort fortalt

Indhold

Regionerne sikrer velfærd og vækst	3
Fem forskellige regioner	4
Regionsrådene lægger kursen regionalt	6
Regionernes ansvarsområder	8
Bedre behandling i sundhedsvæsenet	10
Mest mulig sundhed for pengene	12
Flere patienter behandles i psykiatrien	14
Regionerne spiller en central rolle på det sociale område	16
Regionerne skaber udvikling	18
Kollektiv trafik på rette vej	22
Styr på jordforureningen	24
Regionernes talerør på landsplan	27
Regionerne i Europa	28
Her finder du regionerne	31

Regionerne sikrer velfærd og vækst

Siden 2007 har vi haft fem regioner i Danmark med folkevalgte medlemmer. Regionerne skal sikre et godt sundhedsvæsen. De har også ansvaret for det højt specialiserede socialområde, den regionale kollektive trafik, opgaver i forbindelse med jordforurening, turisme og en række vækstinitiativer, som skal skabe vækst i såvel landområder som byer.

Vi er nået langt i arbejdet med at udvikle velfærd og skabe grobund for vækst. Denne pjece giver dig i komprimeret form et indblik i regionernes resultater, opgaver, opbygning og økonomi.

God læselyst.

Bent Hansen
Formand for Danske Regioner

Carl Holst
Næstformand for Danske Regioner

Fem forskellige regioner

De fem regioner i Danmark er forskellige både i forhold til geografi, størrelse og indbyggertal. F.eks. bor mere end 30 procent af indbyggerne i Danmark i Region Hovedstaden. Samtidig er det den absolut mindste region målt i kvadratkilometer.

Andre områder, hvor regionerne varierer, er bl.a. i forhold til sammensætningen af erhvervsliv, uddannelsesmuligheder og infrastruktur.

Regionernes areal og indbyggertal, april 2011

Region	Indbyggere	Areal per km ²	Indbyggere per km ²
Hovedstaden	1.702.388	2.561	665
Sjælland	819.071	7.273	113
Syddanmark	1.200.858	12.191	99
Midtjylland	1.262.115	13.142	96
Nordjylland	579.787	7.931	73
I alt	5.564.219	43.098	129

Regionerne

Regionsrådene lægger kursen regionalt

Det er de 41 politikere i hvert regionsråd, der er den besluttende myndighed i hver enkelt af de fem regioner. I spidsen for hvert regionsråd står regionsrådsformanden, som vælges af regionsrådets medlemmer.

Hvert regionsråd har en række ad hoc-udvalg inden for regionernes ansvarsområder. Regionspolitikere fra udvalgene kommer med gennemarbejdede indstillinger på deres fagområder til regionsrådet.

Netop fordi regionerne er geografiske forskellige, og befolkningssammensætningen også varierer, vælger regionerne af og til forskellige løsninger på en række opgaver.

Regionsrådspolitikerne er interesserede i borgernes synspunkter. Derfor er de regionale politikere i dialog med borgerne ved større arrangementer som borgertopmøder, høringer, debatmøder og gennem nye og traditionelle medier.

Det seneste regionsvalg blev afholdt den 17. november 2009. Socialdemokraterne blev det største parti med 68 regionsrådsmedlemmer, mens der blev valgt 54 fra Venstre. Fire af regionsrådsformændene er fra Socialdemokraterne, mens en er fra Venstre.

Mandatfordeling fordelt på partier og regioner

Region	A	B	C	F	O	V	Ø	L
Hovedstaden	12	3	6	8	4	6	2	
Sjælland	12	1	3	8	5	12	0	
Syddanmark	12	1	4	6	4	13	0	1
Midtjylland	15	1	3	6	3	11	0	2
Nordjylland	17	1	4	4	3	12	0	
I alt	68	7	20	32	19	54	2	3

Regionernes ansvarsområder

Regionerne har ansvaret for al behandling i det offentlige sundhedsvæsen. Det er regionerne, der driver de offentlige sygehuse. Det er også regionerne, som er ansvarlige for at praksissektoren fungerer.

For eksempel er regionerne garant for, at alle danskere har adgang til en praktiserende læge. Lige som det er regionerne, der indgår aftaler med en række privatpraktiserende speciallæger og andre faggrupper som f.eks. tandlæger, psykologer og fysioterapeuter, som danskerne benytter.

Regionerne har også ansvaret for en række institutioner på det højt specialiserede socialområde.

Desuden skal regionerne sikre den regionale udvikling gennem bl.a. vækstinitiativer, uddannelsesplanlægning og koordinering af den regionale kollektive trafik.

De fem regioner har tilsammen omkring 100 milliarder kroner årligt til deres ansvarsområder.

Til at løse de regionale opgaver har regionerne ansat knap 117.000 fuldtidsmedarbejdere.

På de følgende sider bliver regionernes opgaver uddybet.

Regionernes opgaver	Regionernes finansiering
Sundhed • Somatisk sygehusvæsen • Sygesikring • Behandlingspsykiatri • Praksisområdet	Sundhed • Bloktilskud • Statsligt aktivitetsbestemt tilskud • Kommunalt grundbidrag • Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag
Social- og specialundervisningsområdet • Drift af institutioner for udsatte grupper	Social- og specialundervisningsområdet • Takstfinansiering og objektiv finansiering
Regional udvikling, bl.a. vedrørende • Erhvervsfremme • Turisme • Natur og miljø • Beskæftigelse • Uddannelse og kultur • Udvikling i udkantsområder og landdistrikter • Jordforurening og råstofkortlægning og -planlægning • Kollektiv trafik	Regional udvikling • Bloktilskud • Kommunalt udviklingsbidrag

Bedre behandling i sundhedsvæsenet

Siden regionerne blev dannet, har de arbejdet på at forbedre kvaliteten i sundhedsvæsenet. Grundtanken er, at forbedret kvalitet i behandlingen er til gavn for både patienterne og samfundsøkonomien, fordi patienterne bl.a. undgår lange ophold på sygehusene og genindlæggelser.

Som en del af arbejdet med at forbedre kvalitet i behandlingen arbejder regionerne målrettet på at udbrede det, der virker godt. Der er også fokus på at fjerne spild i både de kliniske og administrative processer. Endelig er et meget vigtigt led i regionernes kvalitetsarbejde at arbejde systematisk med at forebygge fejl i behandlingen og undgå skader på patienterne. I den forbindelse er der særligt fokus på at forebygge, at patienterne får liggesår, tryksår og infektioner, mens de er indlagt på et sygehus.

Som en del af arbejdet med at sikre, at kvaliteten i behandlingen er høj og ensartet over hele landet, driver regionerne omkring 50 fælles kvalitetsdatabaser. Med data fra databaserne kan regioner, sygehuse

og afdelinger følge resultaterne og kvaliteten af behandlingen på en række store og væsentlige sygdomsområder. På den måde kan klinikere overvåge, om patienterne får den rette behandling.

Tre eksempler på kvalitetsforbedringer

Kræftbehandlingen er blevet forbedret

- Der er indført pakkeforløb for 34 kræftformer, hvor patienterne får en hurtig udredning og behandling og klar besked undervejs i sygdomsforløbet.
- Antallet af kemoterapibehandlinger er næsten fordoblet siden 2004.
- Antallet af strålebehandlinger er steget med 51 procent i perioden 2004-2010.
- Tiden fra henvisning til behandling faldt fra 2006 til 2010 f.eks. for lungekræft fra 56 til 38 dage, fra kræft i hoved og hals fra 56 til 34 dage og i forhold til modermærkekræft fra 18 til 7 dage.

Behandling af hjerte-karsygdomme er styrket

- 7.000 flere patienter blev behandlet for hjertesygdomme i 2010 end i 2008 på grund af pakkeforløb.
- Ventetiden for ikke akutte bypassoperationer er faldet fra 11 til 7 uger.

Færre dør på sygehusene

- Dødeligheden blandt patienterne er faldet med 7 procent fra 2007-2010. De foreløbige tal for 2011 tyder på, at den gode udvikling fortsætter.

Mest mulig sundhed for pengene

I takt med, at en større andel af befolkningen bliver ældre, vil danskernes behov for at bruge sundhedsvæsenet stige. Derfor arbejder regionerne på at få fremtidssikret sundhedsvæsenet. Det sker blandt andet ved at omorganisere sygehusene, så ekspertisen samles til gavn for patienterne.

Desuden er regionerne i gang med at bygge nye sygehuse, som matcher fremtidens behandlingsformer og it-løsninger. Regionerne er i gang med at effektivisere sundhedsvæsenet ved både at gennemgå arbejdsrutiner og f.eks. ved at købe ind i fællesskab på de områder, hvor det er hensigtsmæssigt.

Det har betydet, at regionerne har haft en gennemsnitlig produktivitetsstigning på to procent pr. år fra 2007-2010. Alene fra 2009 til 2010 var produktivitetsstigningen på 5,6 procent, fordi aktiviteten steg og udgifterne faldt med 0,8 procent. Regionerne bruger 4,4 procent på administration ifølge en rapport, som Rigsrevisionen bestilte. Det er den laveste administrationsprocent i den offentlige sektor.

Regionerne behandler flere patienter

- I alt behandlede regionerne omkring 2,5 millioner patienter i 2010.
- Cirka 100.000 flere patienter blev behandlet i 2010 end i 2007.
- Antallet af ambulante besøg i samme periode er steget med 14 procent.
- Tilsvarende er antallet af indlæggelser steget 6 procent.
- Der blev i 2010 foretaget cirka 1,3 millioner operationer på sygehusene. Det er over 150.000 flere end i 2007, hvor regionerne blev dannet.

Venterum

Flere patienter behandles i psykiatrien

Regionerne har ansvaret for den behandlende psykiatri, der er organiseret under sygehusene. Det omhandler både de psykiatriske sengeafdelinger, psykiatriske ambulatorier samt distrikts-psykiatriske enheder, hvorfra der bl.a. udgår teams af medarbejdere, som møder de psykiatriske patienter i deres nærmiljøer.

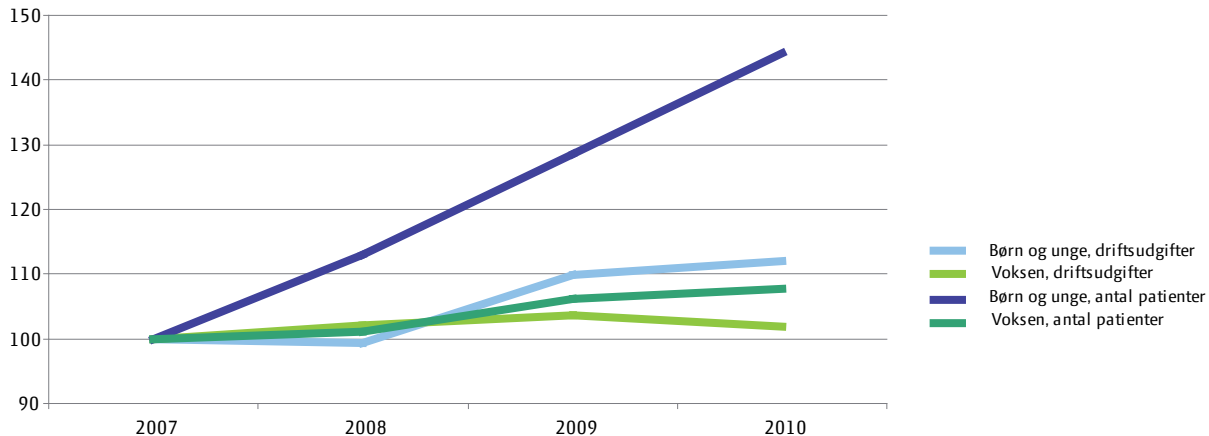
Den behandlende psykiatri er tværfaglig sammensat for at kunne yde behandling til personer med svære og/eller komplicerede lidelser.

Der har de senere år været en stigning i antallet af danskere, som har behov for psykiatrisk behandling. Derfor har regionerne moderniseret og effektiviseret den psykiatriske behandling, så flest mulig kan få hjælp.

Alene fra 2007-2010 steg antallet af voksne psykiatriske patienter med 7,8 procent til 93.216 personer. Behandlingen af børn og unge er i samme periode steget med 44 procent.

For langt de fleste patienter med psykiske lidelser er intensiv ambulant behandling den behandlingsform, der virker bedst og som sikrer, at patienterne hurtigt kan vende tilbage til et almindeligt liv. Inden for de senere år, er størstedelen af stigningen af behandlinger af patienter med psykiske lidelser også sket inden for den ambulante behandling. Derfor er det især distriktpspsykiatrien, som regionerne indtil nu har udbygget.

Udviklingen i antallet af patienter i den samlede psykiatri, indeks (2007=100)

Regionerne er en central spiller på det sociale område

Regionerne driver en række institutioner for mennesker med svære handicap og/eller sociale problemer. Det er eksempelvis tilbud til personer med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse, en svær erhvervet hjerneskade, gennemgribende udviklingsforstyrrelser, sindslidelse, og syns-, høre- og talehandicap – altså små grupper af mennesker med meget svære behov. Tilbuddene har generelt højt specialiseret viden og er på den baggrund i stand til at hjælpe brugerne med deres meget komplekse behov. Med regionernes størrelse og befolkningsgrundlag er de netop i stand til at varetage fagligt højt specialiserede tilbud, der samtidig er økonomisk bæredygtige.

En af regionernes centrale opgaver på det sociale område er herudover arbejdet med ungdomskriminalitet på landets sikrede institutioner. De børn og unge, der opholder sig her, er oftest enten sigtede eller dømte for kriminelle handlinger.

De sikrede institutioner er en del af et sanktionssystem, men den socialpædagogiske indsats udgør også en central del af arbejdet. Børnene og de unge har ofte alvorlige sociale, personlige eller psykiske problemer, og det er en vigtig opgave, at de unge bliver hjulpet, så de så vidt muligt kommer ind på en holdbar livsbane. Netop for skabe de bedst mulige tilbud til de unge, arbejder regionerne løbende på at højne kvaliteten på de sikrede institutioner.

Regionerne målretter sociale tilbud

- Regionerne har i dag en forsyningsforpligtigelse på social- og specialundervisningsområdet. Det betyder, at regionerne har ansvar for at levere de tilbud til børn og voksne med handicap og sociale problemer, som kommunerne ønsker. Denne opgave beløber sig i 2011 til knap 4 milliarder kroner.

Regionerne skaber udvikling

Regionerne arbejder for at skabe vækst i hele Danmark. Det sker især gennem partnerskaber.

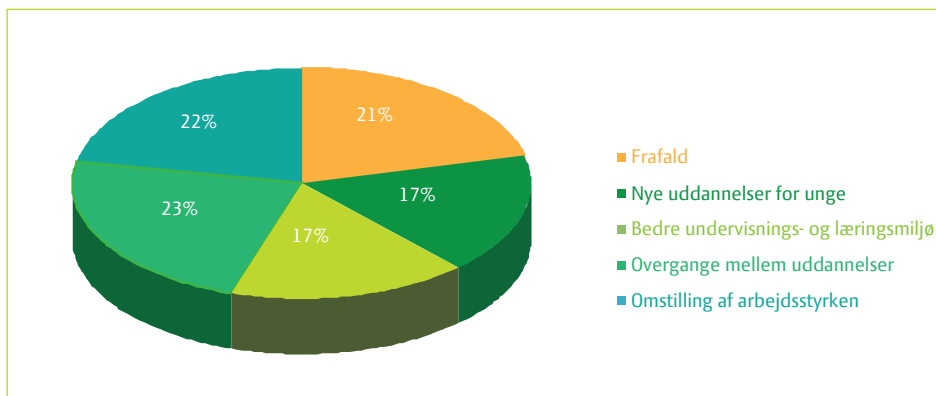
Her spiller de regionale vækstfora en afgørende rolle. Hvert regionsråd har nedsat et vækstforum med repræsentanter for erhvervslivet, uddannelsesinstitutioner, arbejdsmarkedets parter og politikere fra regionen og kommunerne.

Vækstforaene indgår regionale partnerskabsaftaler om vækst og erhvervsudvikling med regeringen. De seks regionale vækstfora overvåger de lokale og regionale vækstvilkår. Vækstforaene udarbejder også regionale erhvervsudviklingsstrategier, som tager udgangspunkt i regionale erhvervsmæssige styrkepositioner og udfordringer.

De regionale vækstfora skal styrke erhvervsudviklingen gennem en strategisk indsats for vækst, så der bliver etableret nye virksomheder og kommer nye job i alle regioner.

Midlerne anvendes målrettet til at understøtte f.eks. grøn vækst, sundheds- og velfærdsteknologi, iværksætteri, udvikling af dansk turisme og håndtering af vækstkrisen gennem omstilling og løft i uddannelsesniveaet.

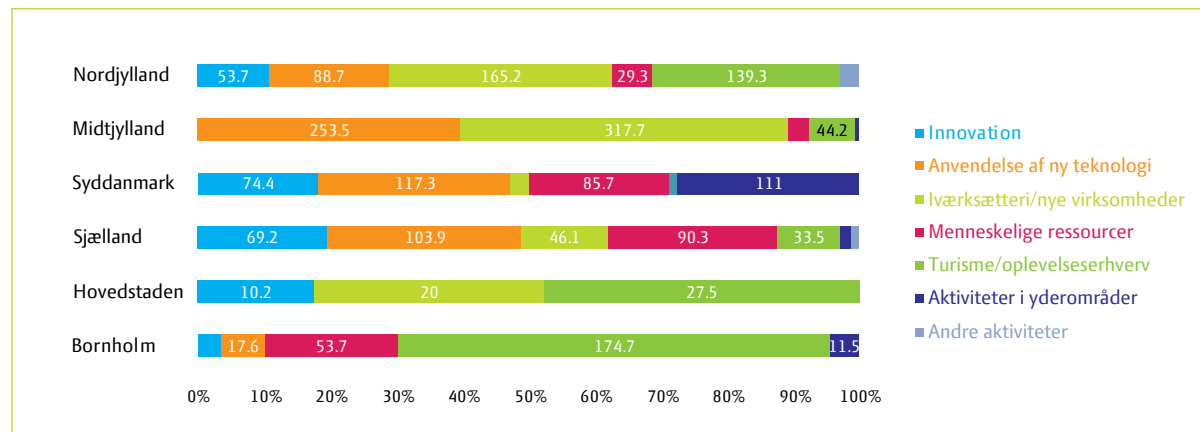
Regionale investeringer inden for uddannelse 2010, pct.

De fem regionsråd udarbejder også hvert fjerde år en regional udviklingsplan. Den regionale udviklingsplan omfatter byer, landdistrikter og yderområder.

Planen fokuserer på temaerne natur, miljø, erhverv og turisme, beskæftigelse, uddannelse og kultur.

Vækstforas investeringer opdelt på indsatsområder 2010, mio. kr.

Uddannelse er et væsentligt område i både de regionale udviklingsplaner og de regionale erhvervsudviklingsstrategier.

I samarbejde med uddannelsesinstitutionerne arbejder regionerne for at sikre et tilstrækkeligt, geografisk dækkende og varieret udbud af ungdomsuddannelser og almene voksenuddannelser til alle i regionen.

Vækstfora sikrer investeringer

- I 2010 sikrede de regionale vækstfora flerårige investeringer for over 2,2 milliarder kroner.
- Investeringerne kommer fra regionernes erhvervsudviklingsmidler, EU's strukturfonde og ekstern finansiering fra bl.a. virksomheder, kommuner og stat.

Kollektiv trafik på rette vej

Regionerne er ansvarlige for den regionale bustrafik og lokalbanerne. Busserne står for ca. 2/3 af alle rejser med den kollektive trafik i Danmark, og regionerne står for omkring 40 procent af den samlede busdrift uden for hovedstadsregionen.

En velfungerende infrastruktur er afgørende for, at virksomheder kan tiltrække arbejdskraft, og at uddannelsesinstitutioner kan tiltrække elever. I samarbejde med de regionale trafikskaber, og gennem den regionale udviklingsplan, sikrer regionerne sammenhæng mellem den statslige, regionale og kommunale kollektive trafik.

Mere direkte ruter mellem større regionale rejsemål, halvtimesdrift på ruterne og moderne busser med bl.a. wifi har fået antallet af passagerer til at stige efter flere år med faldende passagertal.

Aktivitet inden for kollektiv bustrafik og lokalbaner i 2010

- Regionalt tilskud: 1,3 milliarder kroner.
- Regionalt tilskud pr. indbygger: 235 kroner.
- Passagerer på regionale busruter: 56 millioner kroner.
- Passagerer på lokalbaner: 12 millioner kroner.
- Køreplantimer på regionale busruter: 2,3 millioner kroner.
- Passagerfinansieringsandel for busser: ca. 42 procent.

Styr på jordforureningen

Regionerne skal forebygge og forhindre skadelige virkninger fra jord- og grundvandsforureninger. Regionerne bruger årligt ca. 400 millioner kroner på opgaven.

Jordforurening stammer fra virksomheder og industri, som gennem tiden har brugt mange kemikalier. Den måde stofferne har været håndteret på, er årsagen til, at jorden og grundvandet er forurenet mange steder. Utætte tanke eller ødelagte kloakledninger kan også være skyld i, at olie og kemikalier har forurenet jorden.

Hvis en forurening kan true en bolig, en børneinstitution, en offentlig legeplads eller værdifuldt grundvand, skal regionen gennemføre en offentlig indsats.

Der er et stort antal forurenede grunde i Danmark, og det er ikke muligt at sætte ind overalt. Derfor skal regionerne prioritere, så de mest miljø- og sundhedsskadelige forureninger bliver taget først. Princippet om mest miljø for pengene betyder, at den indsats, der udføres, begrænses til et omfang, så en evtuel efterladt restforurening ikke udgør en risiko for mennesker og miljø.

Hvis en jordforurening ikke udgør en risiko for grundvandet eller menneskers sundhed, udfører regionen ikke nærmere undersøgelser eller oprensning.

Ud over den offentlige indsats er regionerne involveret i en lang række myndighedsopgaver:

- Værditabsordningen, der hjælper boligejere med at få fremrykket en oprydningsindsats.
- Oliebranchens Miljøpulje, der undersøger og rensrer op på gamle benzinsalgssteder.
- Privat finansierede forureningsundersøgelser og oprensninger i forbindelse med salg og byggeri.
- Udtalelser i byggesager på forurenede grunde.
- Behandling af ansøgninger om dispensation til deponering af ren jord i råstofgrave.
- Råd og vejledning til borgere om forurenede grunde.
- Behandling af forespørgsler fra ejendomsmæglere, advokater og borgere i forbindelse med køb og salg af fast ejendom.

Foruden disse opgaver på jordforureningsområdet har regionerne også ansvaret for råstofkortlægning og -planlægning.

A grayscale background image featuring two men from the chest up. The man on the left is wearing glasses and a striped shirt, smiling broadly. The man on the right is also wearing glasses and a suit, smiling more subtly. The text is overlaid on the left side of the image.

Regionernes talerør på landsplan

De fem regioner har dannet interesseorganisationen Danske Regioner, som varetager regionernes fælles interesser på landsplan.

Danske Regioner arbejder på vegne af regionerne i de sager, hvor de har fælles interesser. Det gælder f.eks i forhold til at bidrage til lovgivning, udarbejde faglige standarder som f.eks. kliniske retningslinier og samarbejde med andre interesseorganisationer.

Det er også Danske Regioner, der forhandler den årlige økonomiske ramme for regionerne med regeringen.

Desuden forhandler Danske Regioner overenskomster på vegne af de fem regioner. Det er både overenskomster med lønmodtagerorganisationerne, men også overenskomster på praksisområdet som gælder f.eks. praktiserende læger og tandlæger.

Det er Danske Regioners bestyrelse, som udstikker de retningslinjer, som interesseorganisationen skal arbejde efter. Bestyrelsen består af politikere fra de fem regioner. Bestyrelsen sammensættes på baggrund af mandatfordelingen blandt partierne på landsplan.

Regionerne i Europa

Halvdelen af alle sager på en gennemsnitlig dagsorden til et regionsrådsmøde er præget af beslutninger i EU. Derfor varetager regionerne også deres interesser på europæisk plan.

Regionerne er bl.a. repræsenteret i Regionsudvalget, som ifølge EU-traktaten er den EU-institution, som skal høres i alle sager, som har indflydelse på regioner og andre lokale myndigheders ansvarsområde. Det betyder, at Regionsudvalget har en rådgivende rolle overfor EU's Ministerråd, EU-Kommissionen og EU-Parlamentet.

Der er i alt 344 medlemmer fra de 27 lande i Regionsudvalget. Den danske delegation består af ni medlemmer. Regionerne har via Danske Regioner tre medlemmer og tre suppleanter.

Gennem arbejdet i Regionsudvalget har de danske regioner bl.a. mulighed for at påvirke vigtige sager, som EU's regler for offentlige udbud, implementering af EU-direktivet om patientrettigheder og EU's kommende budgetperiode, som får betydning for, hvor store EU-midler der gives til vækst og udvikling i regionerne.

De fem regioner har også egne sekretariater i Bruxelles, som varetager den enkelte regions interesser og samarbejdsflader. Sekretariaterne er etableret i samarbejde med kommunerne og i flere tilfælde regionens universitet og arbejder bl.a. på at få del i EU-midler til forsknings- og udviklingsprojekter.

På tværs af landegrænser

Regionerne er gennem Danske Regioner repræsenteret i en række forskellige former for samarbejder med andre EU-lande. Det gælder f.eks:

- Baltic Sea States Subregional Cooperation som bidrager til at sætte den politiske dagsorden i Østersøområdet og til at være ramme for projekter imellem de deltagende regioner.
- Council of European Municipalities and Regions som har en målsætning om dels at påvirke lovgivningsprocessen i EU og dels at vidensdele mellem medlemmerne i 37 europæiske lande.
- The European Centre of Employers and Enterprises providing Public services – Den europæiske organisation for offentlige arbejdsgivere.
- HOPE (Hospitals of Europe) som er et udvekslingsprogram, hvor sygehus- og sundhedspersonale skal lære af erfaringer i andre lande.

Her finder du regionerne:

Region Hovedstaden

Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
E-post: regionh@regionh.dk
www.regionh.dk
Telefon: 4820 5000

Region Midtjylland

Skottenborg 26
8800 Viborg
E-post: kontakt@regionmidtjylland.dk
www.rm.dk
Telefon: 7841 00

Region Nordjylland

Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Ø
E-post: region@rn.dk
www.rn.dk
Telefon: 9635 1000

Region Sjælland

Alleen 15
4180 Sorø
E-post: regionsjaelland@regionsjaelland.dk
www.regionsjaelland.dk
Telefon: 7015 5000

Region Syddanmark

Damhaven 12
7100 Vejle
E-post: kontakt@regionsyddanmark.dk
www.regionsyddanmark.dk
Telefon: 7663 1000

Danske Regioner

Dampfærgevej 22
2100 København Ø
E-post: regioner@regioner.dk
www.regioner.dk
Telefon: 3529 8100

DANSKE
REGIONER

Dampfærgevej 22
2100 København Ø

T 35298100
F 35298300
E regioner@regioner.dk
www.regioner.dk

Danish Regions
Square de Meeûs 1
B-1000 Bruxelles

T +32 2 550 12 80
F +32 2 505 12 75
E regioner@regioner.dk

Danske Regioner, 2012

Grafik: Kristine Wulff, Danske Regioner
Fotos: Dagø/Polfoto, forside, Ulla Hilden og Kristine Wulff, Danske Regioner
Tryk: Danske Regioner
ISBN: Trykt udgave - 978-87-7723-752-2
ISBN: Elektronisk udgave - 978-87-7723-750-8